

Свято до дня рідної мови

Розпочинають свято учні в українських костюмах.

Здрастуй, слово, українська мово,

Здрастуй на межі тисячоліть!

Квітни калиново й барвінково

Запашна вічнозелена віть!

Наче юна зоря світанкова,

Ти лісами, степами ідеш,

Українська чарівная мово,

Ти у серці народу живеш!

Мелодійна мово, промениста,

Як земля твій багатий словник.

Українська мово пречиста,

Ти у серці народу навек!

І, як промені сонця чудова,

Ти у світі ніколи не вмреш!

Українська чарівная мово,

Ти у серці народу живеш!

Як із моря не висушить воду,

Не злічити джерел і струмків,

Рідна мово у серці народу

Буде жити навіки-віків!

О мово, ночі колискова!

Прийми мій радісний привіт.

Навек пройшла пора безславна...

Цвіти і сяй, моя державна!

Вчитель: Сьогодні, 21 лютого, наша країна разом з усім світом відзначає День рідної мови. Ми з вами одержали у спадок багату, розвинену, мелодійну мову.

Наша мово - одна з найдревніших і найбагатших серед тисяч мов світу. За милозвучністю вона посідає третє місце у світі після французької та іранської. Нею можна висловити все: і найглибші думки, і найпотаємніші почуття.

Учень: Мово наша, мово,

Пісня стоголоса.

Нею мріють весни,

Нею плаче осінь,

Нею марять зими,

Нею кличе літо.

В ній криваві рими

Й сльози «Заповіту».

Вчитель: Чому ж саме 21 лютого ми відзначаємо це свято?

1 ведуча: Саме цього дня в республіці Бангладеш влада жорстоко придушила демонстрацію протесту, спричинену урядовою забороною на використання в країні бенгальської мови. Відтоді цей день у країні став Днем полеглих за рідну мову. У жовтні 1999 року на 30 сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО у пам'ять про цю подію було запроваджено Міжнародний день рідної мови, який тепер відзначають щорічно цього дня.

Право на рідну мову – одне з головних прав людини, тому розмаїття мов на земній кулі потребує уваги і захисту.

Вчитель: 28 жовтня 1989 року Верховна Рада УРСР прийняла закон про мови в Україні. В цьому документі українська мова була визнана державною, а стаття 10 Конституції України узаконила українську мову як державну.

2 ведуча: Історія української мови багата на факти заборон, утисків. Довгий час нею забороняли навчання дітей у школі, забороняли розмовляти нею та писати книги. Це гірка правда. Особливої шкоди їй завдавала мовна політика Російської імперії.

Вчитель: Ось перед вами ці «чорні» дати заборони української мови. Царська імперія вела наполегливу війну проти української мови. Забороняв її і Петро I у 1720 році, і Олександр II у 1876 році, а у циркулярі Валуєва 1863 року було написано, що «никакого малорусского наречия не было, нет и не может быть», він думав, що одним розчерком пера може перекреслити цілий народ, заборонити йому розмовляти рідною мовою.

(«Скорботний календар» на дошці)

Всі означені документи з приходом до влади більшовиків у 1917 році були скасовані, але потім русифікація набула нових обертів.

1 ведуча: У 1938 році сталінський уряд видає постанову про обов'язкове вивчення російської мови.

1989 рік – видано постанову, яка закріплювала в Україні російську мову як загальнодержавну, чим українську мову було відсунуто на третій план.

Вчитель: Але наша мова жива. Ніякі заборони не змогли її знищити. Вона звучить у школі, вдома, з екранів телевізорів, по радіо. У слові рідної мови прихована та енергія, що розкріпачує людину, робить її незалежною, дає захисток душі і духу.

Учениця читає вірш

Мово моя, невичерпна скарбнице,

Вічне, нев'януче слово,

Дай із глибин мені вволю напитись

Чарів твоїх барвінкових.

Мово моя, просторінь піднебесна,

Сонячна, ясна, красива!

Вірю всім серцем: назавжди воскресла,

Хай розквіта твоя сила!
Мово моя, і проста, й незбагненна,
Втілення думки людської .
Мово, ти – гордість і щастя для мене.
Як я пишаюсь тобою!

Звучить пісня «Моя мова»

2 ведуча: Рідне слово! Скільки в ньому чарівних звуків, материнської лагідності і доброти, мудрості земної, закладеної ще нашими славними предками. Кожне слово рідної мови має своє обличчя. Як у квітки, у нього свій аромат, свій колір.

Учні розповідають:

1) Ой яка чудова українська мова!
Де береться все це, звідкіля і як?
Є в ній ліс, лісок, лісочок, пуща, гай, діброва,
Бір, перелісок, чорноліс. Є іще байрак.
І така ж розкішна і гнучка, як мрія.
Можна «звідкіля» і «звідки», можна і «звідкіль».

2) Багато є мов на світі,
Як зірочок на небесах
Та лише одна-єдина
Навіки у нас в серцях.

3) Мелодіями чарівна,
Мов піснею солов'я.
Мені проникає у душу,
Як іскри тепла і добра.

4) Ця мова – весни надія,
Ця мова, мов хрест, свята.
В ній наша віра і мрії,
В ній наша єдина мета!

5) Це наша сила і воля,
Не знає вона перешкод,
Бо сміло несе в майбутнє
Її безсмертний народ!

Вчитель: Любов до рідного краю, мови починається з колиски, з маминої пісні. Під спів материної пісні виростили поети і композитори, хлібороби і захисники рідної землі, космонавти і вчені, філософи і просто люди. Тож давайте заспіваємо про рідну матінку, рідну хату.

Звучать пісні «Про матір» та «На калині мене мати колихала».

1 ведуча: Наші предки «стріляли» словами, наче з лука, і точно влучали в ціль. Протягом багатовікової історії вони склали безліч прислів'їв. Пригадайте прислів'я про мову, слово. (Діти розповідають).

Слухай тисячу разів, а говори один раз.

* * *

Хто багато говорить, той мало творить.

* * *

Один скаже, другий прикаже.

* * *

Рідна мова – не полова: її за вітром не розвієш.

* * *

Хто своєї мови цурається, хай сам себе встидається.

* * *

Слово до слова – зложиться мова.

* * *

Добре слово краще за гроші.

Вчитель: Говорячи сьогодні про рідну українську мову, не можна не згадати про полум'яних синів українського народу, які зберегли її і донесли до нас. Серед цих людей відомі вам Григорій Сковорода, Квітка-Основ'яненко, Леонід Глібов, Іван Франко.

Та найбільшого розквіту наша мова досягла у творчості українського поета, художника Т.Г. Шевченка, великого Кобзаря.

Близько п'ятсот разів видавалися твори Шевченка в Україні після його смерті. Вони перекладені більше як ста мовами світу. Послухайте, яка чудова мова в його віршах.

(Учні розповідають вірші Т.Г. Шевченка)

2 ведуча: Більше 100 віршів Шевченка покладено на музику.

Послухайте пісні «Зоре моя вечірняя» та «Зацвіла в долині» у виконанні вокальної групи.

1 ведуча: Багато слів сказали ми про мову,

Чудову нашу, материнську, калинову,

Яка для нас – життєвий старт...

Адже ж у нас сьогодні свято,

Тож доречний тут і жарт!

Учні розповідають гуморески Павла Глазового

(«Дамочка – кияночка», «Не в своїй тарілці», «Найкраща мова», «Кухлик», «Турок»)

Вчитель: Соромитись рідної мови не можна. Кожна людина повинна пам'ятати звідки вона родом, знати свою історію, свою мову.

Учениця читає вірш

Не цурайтесь мови, люди

Рідного джерельця.

Хай вона струмочком буде

Хай дійде до серця.
Хай вона в піснях лунає
Кожен день і в свято,
Соловейком хай співає
В українській хаті.
Бо вона ж така багата,
Українська мова,
Неповторна, і крилата
І така чудова!
І цвіте у ній кохання,
Рушники з квітками,
Мрії наші і бажання,
Верби над ставками.
Не цурайтесь, люди, мови,
Не цурайтесь роду.
Як зачахне рідне слово,
Не буде народу.

Вчитель: У світі про українську мову кажуть, що вона співуча, солов'їна, багата. І від кожного з нас залежить, щоб жила наша мова, одна з найкрасивіших мов світу.

**Йди в тисячоліття, рідна мово,
До сердець і душ людських доходь,
Квітни калиново й барвінково,
Бо на те й благословив Господь!**

Звучить пісня «Наша мова» у виконанні вокальної групи

Джерело: <http://urok.in.ua/content/scenariy-svyato-do-dnya-ridnoyi-movy>